

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 16/10

Λουξεμβούργο, 2 Μαρτίου 2010

Απόφαση στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-175/08, C-176/08, C-178/08,
C-179/08

Salahadin Abdulla κ.λπ.

Πρόσωπο μπορεί να παύσει να υπάγεται στο καθεστώς πρόσφυγα όταν εκλείψουν στην τρίτη χώρα οι συνθήκες που δικαιολόγησαν τον φόβο του ότι θα υποστεί διώξεις

Η μεταβολή αυτή των συνθηκών πρέπει να είναι ουσιαστικής και μη προσωρινής φύσεως

Η οδηγία του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με τις προϋποθέσεις για τη χορήγηση καθεστώτος πρόσφυγα ¹ απαριθμεί τις προϋποθέσεις, τις οποίες πρέπει να πληρούν οι υπήκοοι τρίτων χωρών προκειμένου να αναγνωρισθούν ως πρόσφυγες σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επιπλέον, προβλέπει την απώλεια του καθεστώτος πρόσφυγα όταν εκλείψουν οι συνθήκες λόγω των οποίων χορηγήθηκε το καθεστώς αυτό.

Οι A. Salahadin Abdulla, K. Hasan, A. Adem και η συζύγος του H. Mosa Rashi, καθώς και ο M. Jamal, ιρακινοί υπήκοοι, απέκτησαν καθεστώς πρόσφυγα στη Γερμανία το 2001 και το 2002. Προς στήριξη της αιτήσεώς τους, επικαλέσθηκαν ενώπιον της Ομοσπονδιακής Υπηρεσίας Μετανάστευσης και Προσφύγων διάφορους λόγους που τους προκαλούσαν φόβο διώξεως στο Ιράκ από το καθεστώς του κόμματος Μπάαθ του Σαντάμ Χουσεΐν. Το 2005, λόγω της μεταβολής των συνθηκών στο Ιράκ, άρθηκε το καθεστώς πρόσφυγα που τους είχε χορηγηθεί.

Τα δευτεροβάθμια Διοικητικά Δικαστήρια της Γερμανίας έκριναν, παραπέμποντας στην καθοριστική μεταβολή της καταστάσεως στο Ιράκ, ότι οι ενδιαφερόμενοι ήταν επί του παρόντος ασφαλείς έναντι των διώξεων που υπέστησαν υπό το τέως καθεστώς και ότι δεν υφίστατο οποιαδήποτε νέα πιθανή απειλή διώξεως εις βάρος τους για άλλους λόγους. Στο πλαίσιο αυτό, το Bundesverwaltungsgericht (Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο), επιληφθέν των διαφορών αυτών, υπέβαλε στο Δικαστήριο προδικαστικά ερωτήματα σχετικά με την ερμηνεία των διατάξεων της οδηγίας του 2004, όσον αφορά την απώλεια του καθεστώτος πρόσφυγα.

Το Δικαστήριο υπενθυμίζει καταρχάς ότι, προκειμένου να χορηγηθεί σε υπήκοο τρίτης χώρας καθεστώς πρόσφυγα, θα πρέπει αυτός, εξαιτίας των περιστάσεων που επικρατούν στη χώρα καταγωγής του, να αντιμετωπίζει βάσιμο φόβο διώξεως εις βάρος του, λόγω φυλής, θρησκείας, ιθαγένειας, πολιτικών πεποιθήσεων ή συμμετοχής σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα. Οι περιστάσεις αυτές αποτελούν την αιτία της αδυναμίας του ενδιαφερόμενου, ή της δικαιολογημένης του αρνήσεως να θέσει εαυτόν υπό την προστασία της χώρας καταγωγής του, κατά την έννοια της δυνατότητας της χώρας αυτής να εμποδίσει ή να κολάσει πράξεις διώξεως.

Όσον αφορά την ανάκληση καθεστώτος πρόσφυγα, το Δικαστήριο κρίνει ότι **πρόσωπο παύει να υπάγεται στο καθεστώς αυτό οσάκις, λόγω ουσιαστικής και μη προσωρινής μεταβολής των συνθηκών στο οικείο κράτος μέλος, αφενός έχουν εκλείψει οι περιστάσεις οι οποίες δικαιολογούσαν τον φόβο του πρόσφυγα ότι θα υποστεί δίωξη, αφετέρου δεν υφίστανται άλλοι λόγοι που να προκαλούν στον πρόσφυγα φόβο ότι θα υποστεί δίωξη.**

¹ Οδηγία 2004/83/EK του Συμβουλίου της 29ης Απριλίου 2004 για θέσπιση ελάχιστων απαιτήσεων για την αναγνώριση και το καθεστώς των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως προσφύγων ή ως προσώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας για άλλους λόγους (ΕΕ L 304, σ. 12, και διορθωτικό, ΕΕ 2005, L 204, σ.24)

Το Δικαστήριο επισημαίνει ότι, προκειμένου να καταλήξουν στο συμπέρασμα ότι ο φόβος του πρόσφυγα ότι θα υποστεί δίωξη δεν είναι πλέον βάσιμος, οι αρμόδιες αρχές πρέπει να επαληθεύσουν ότι ο φορέας ή οι φορείς προστασίας της τρίτης χώρας έλαβαν εύλογα μέτρα για να αποτρέψουν τη δίωξη. Πρέπει, επομένως, να διαθέτουν, μεταξύ άλλων, αποτελεσματικό νομικό σύστημα για τον εντοπισμό, την ποινική δίωξη και τον κολασμό πράξεων που συνιστούν δίωξη. Οι αρμόδιες αρχές πρέπει επίσης να διασφαλίσουν ότι ο ενδιαφερόμενος υπήκοος θα έχει πρόσβαση στην προστασία αυτή, σε περίπτωση παύσεως της υπαγωγής του στο καθεστώς πρόσφυγα.

Το Δικαστήριο παρατηρεί ότι η μεταβολή των συνθηκών είναι «ουσιαστικής και μη προσωρινής» φύσεως, οσάκις οι παράγοντες στους οποίους βασίστηκε ο φόβος του προσφεύγοντα ότι θα υποστεί δίωξη μπορούν να θεωρηθούν ως μονίμως εξαλειφθέντες. Τούτο προϋποθέτει επομένως την απουσία βάσιμου φόβου εκθέσεως σε πράξεις διώξεως, οι οποίες συνιστούν «σοβαρή προσβολή των θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων». Το Δικαστήριο διευκρινίζει ότι φορέας ή φορείς προστασίας, εκ μέρους των οποίων αξιολογείται η πραγματική μεταβολή των συνθηκών στο κράτος καταγωγής είναι είτε το ίδιο το κράτος, είτε ομάδες ή οργανώσεις, συμπεριλαμβανομένων διεθνών οργανισμών, που ελέγχουν το κράτος ή ουσιώδες μέρος του εδάφους του. Όσον αφορά την τελευταία αυτή σκέψη, το Δικαστήριο παραδέχεται ότι η οδηγία δεν αποκλείει το ενδεχόμενο να διασφαλίζεται η προστασία εκ μέρους διεθνών οργανισμών, μεταξύ άλλων, μέσω παρουσίας πολυεθνικής δυνάμεως στο έδαφος της τρίτης χώρας.

Ακολούθως, το Δικαστήριο αναλύει την περίπτωση, κατά την οποία έχουν εκλείψει οι περιστάσεις, λόγω των οποίων χορηγήθηκε το καθεστώς πρόσφυγα και τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες οι αρμόδιες αρχές εξακριβώνουν, εν ανάγκη, κατά πόσον υφίστανται άλλες περιστάσεις που να δικαιολογούν βάσιμο φόβο του ενδιαφερόμενου ότι θα υποστεί δίωξη.

Στο πλαίσιο της αναλύσεως αυτής, το Δικαστήριο επισημαίνει κυρίως ότι, **τόσο κατά το στάδιο χορηγήσεως καθεστώτος πρόσφυγα, όσο και κατά το στάδιο εξετάσεως του ζητήματος της διατηρήσεως αυτού**, η εκτίμηση αφορά το ίδιο ερώτημα, ήτοι κατά πόσο οι αποδειχθείσες περιστάσεις συνιστούν ή όχι τέτοια απειλή, ώστε το ενδιαφερόμενο πρόσωπο να φοβάται δικαιολογημένα, λαμβανομένης υπόψη της εξατομικευμένης καταστάσεώς του, ότι αποτελεί πράγματι στόχο πράξεων διώξεως. Κατά συνέπεια, το Δικαστήριο συνάγει ότι **το κριτήριο της πιθανολόγησης για την εκτίμηση του κινδύνου διώξεως είναι το ίδιο με εκείνο που εφαρμόστηκε κατά τη χορήγηση του καθεστώτος πρόσφυγα**.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαίνεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, κατά τον ίδιο τρόπο, τα άλλα εθνικά δικαστήρια που επιλαμβάνονται παρόμοιου προβλήματος.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδα ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το ["Europe by Satellite"](#) ☎ (+32) 2 2964106